

Menighetsbladet

Nr 4 - 2017 • Ringebu prestegjeld • 73. årgang

Ringebu

Fåvang

Venabygd

Foto: Anne Jordbruen

Biskopens juleandakt 2017

Ledestjernen

Solveig Fiske
Hamar biskop

Det er ikke mange ting som er vakrere enn en klar stjernehimmel. Alle de millioner med stjerner som blinker mot oss i all sin skjønnhet, og jager mørket bort. Det åpner for å drømme; til å henvende oss til det store og mektige, til kosmos og det ukjente. Gjennom tusenvis av år har mennesker stirret opp på den samme himmelen, og stilt det samme klassiske og grunnleggende spørsmålet; hva betyr egentlig alt? Hvor kommer jeg fra? Hva er min plass her på denne lille kloden vår?

Mon tro om de vise menn undret seg over disse spørsmålene når de fulgte den stjernen som skinte sterkest julen for 2000 år siden. Legendene om Kaspar, Melchior og Balthazar forteller at de var lærde mennesker, med stor kunnskap om både astrologi og gamle tekster. Men dette var tydeligvis ikke nok; for håpet var at stjernen kunne lede frem til svar på det mer grunnleggende spørsmålet; «hvem og hva er jeg?»

Det de møtte under stjernen var barnet. Dette lille vakre menneskebarnet, omsvøpt av sine kjærlige foreldre. Og i barnet fant de sin iboende verdighet som

mennesker. Stallen var alt full av folk på leit etter det samme; nemlig å finne det blikket som ser på dem med nåde – som gir dem styrke til å se sin egen verdi og mening. Møtet med barnet gav en endret tankegang; at det ikke er det store og mektige som betyr noe, ei heller rikdom og materiell, men at det er kjærligheten, nåden og håpet vi virkelig trenger i våre liv.

Og barnet vokste opp og ble selv en ledestjerne. En stjerne som blinker, som lyser i mørket og bringer håp. Som åpner for å kunne drømme og henvende oss til det store og mektige. Til kosmos, og til den kjente og ukjente Gud som er så mye mer enn det vi ofte tenker. Som gir oss mulighet til å virkelig kunne se på oss selv og vår neste med nåde.

Det må jo være et godt julebudskap å ha med seg.

God og velsignet julehøytid!

Biskop Solveig Fiske

Min salme

Som «Min salme» har vi denne gang valgt den kjente julesalmen **Det kimer nå til julefest** med tekst av den danske presten og salmedikteren Nikolaj Grundtvig som levde fra 1783 til 1872, og med melodi av danske Carl Christian Balle (1806-1855).

Det kimer nå til julefest

Det kimer nå til julefest,
det kimer for den høye gjest,
som steg til lave hytter ned
med nyttårgaver: fryd og fred.

Å, kom vær med til Davids by
hvor engler synger under sky!
Å, la oss gå på marken ut
hvor hyrder hører nytt fra Gud

Hvor David gikk i unge år
som salvet drott og vokter får,
der åpenbarer Herren nå
hva David kun i ånden så.

Hva dunkelt fra hans harpe klang,
forklares nå i englesang.
Ved nattetid, i hyrdelag,
forkynner engler Herrens dag.

I Betlehem er Kristus født,
som frelser oss fra synd og død.
Nå kom den store løvsals-fest!
Nå ble vår Herre hyttens gjest.

Så la oss gå med stille sinn
som hyrdene til barnet inn,
med glederstårer takke Gud
for miskunnhet og nådebud.

Kom Jesus! Vær vår hyttes gjest!
Hold selv i oss din julefest!
Da skal med Davidsharpens klang
deg takke høyt vår nyårs-sang

JUL, den store høgtida i vintermørket

For mange nordmenn er jula den største høgtida i året, men visste du at ho er den yngste av dei store høgtidene i kyrkja? Dei første feiringane begynte i Roma på 300-talet, om lag 10 år etter at kristendomen vart innført som religion i Romer-riket. Da skulle Jesu fødselsdag feirast, og etter vår tidsrekning, er dette nemnt første gongen i eit dokument frå 336. Denne kyrkjelege feiringa hadde inga tilknytning til jødiske høgtider, slik som påske og pinse. Men 25.desember, som romarane rekna for Jesu fødselsdag, hadde tidlegare vore feira for romerske gudar, m.a. solguden Mithras. På 600-talet kunngjorde paven at alle feingar med heidenske tradisjonar skulle fyllast med innhald frå kristendomen.

Også i vårt land vart det feira jul i før-kristen tid. Sjølve ordet jul kjem frå norrønt jol eller jolablot, som var ein norrøn fest feira mellom november og midten av januar. Det er få og ingen skriftlege kjelder om dato for feiringa og om innhaldet. Historikarane er også usamde om dette, men fleire meiner at jolablot var lagt til 12.januar. Dette var ei heidensk offerfeiring knytt til midtvinterdagen. Ein skulle feste og feire med von om eit godt år, og til ære for sola, som no begynte å kome att på stader der ho var borte deler av året. Det var viktig å drikke juleøl, og det skulle drikkast til ære for gudane. Frå Snorre veit vi at Håkon Den Gode var den første kongen som prøvde å innføre kristendomen i landet vårt. På 900-talet bestemte han at 25.desember

skulle det feirast jul i Norge, som elles i Europa. Men kristninga av julefeiringa i landet vårt, kom nok ikkje før fleire hundre år etter at kyrkja i Romerriket hadde etablert kristen julefeiring. Først etter 1030 begynte folk i landet vårt å tru på "Kvite-Krist", men alt i dei eldste utgåvene av Gulatings-og Frostatingslovene var det påbod om å brygge øl til jul. Der står det at ølet skulle drikkast til ære for Kristus og Maria, Jesu mor, og for godt år og fred.

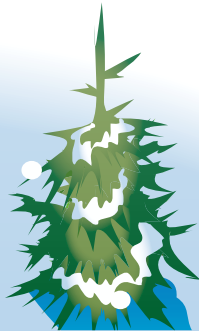
I mellomalderen voks kyrkja seg sterk, og etter som tida gjekk, kom ei sterk kyrkje til å prege høgtida med skikkar og tradisjonar. Jula skulle vare frå 24. desember til 6.januar (13.dagen), eller til 13.januar (20.dagen). Alt rundt år 1000 vart høgtida kalla Christmas (Kristi messe) i land ute i Europa. Dette namnet er framleis einerådande i engelsktalande og katolske land, medan dei nordiske landa held på ordet jul, eit ord frå før-kristen tid, som namn på det som for mange er den største høgtida i året!

Med ønske om ei god jul og eit godt nytt år til alle som les bladet vårt!

Helsing frå oss i redaksjonen.

Info: Bygdekvinne, medl.blad for Norges Bygdekvinnelag,
Store norske leksikon,
Internett.

Tekst:
Liv Jorunn
Braastad

Ensomheten tar ikke ferie

**GI EN SAMTALE TIL EN
SOM TRENGER DET.**

Send sms **ALLTID 11** til 2160 (150,-)

Kontonummer: 7011 05 20067

KIRKENS
SOS
kirkens-sos.no/rogaland

Underets tid

Tekst:
Sokneprest
Gunnar Johannesson

For et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herreveldet er lagt på hans skulder. Han har fått navnet Underfull rådgiver, Veldig Gud, Evig far, Fredsfyrste. (Jes 9)

Jul er underets tid! - Det påstår et kristent menneske i hvert fall.

Et barn ble født som ikke ble unnfanget på en naturlig måte! Og uten det ville det ikke være jul – i hvert fall ikke i noen vanlig kristen forstand.

Men det er kanskje ingen overraskelse å høre at i dag ser mange på undre med forbehold, ikke minst når det gjelder Jesus sin unnfangelse og andre undre vi leser om i Bibelen.

Folk har forskjellig forhold til undre vil jeg tro. Og jomfrufødselen er nok ikke det vi tenker først på i forbindelse med spørsmålet hvorfor vi er kristne.

Men hva ville gjenstå av troens innhold og betydning om vi helt dropper det mirakuløse i den kristne tro? Hvem er egentlig Jesus om vår forståelse av ham ikke tar hensyn til hans unnfangelse og oppstandelse slik som de var forstått av dem som kjente ham og er beskrevet i det Nye testamentet?

Det er et spørsmål som er verdt å stille.

Men i dag er det 2017, ikke sant? Vitenskapens tid! Er det ikke det viktig å ta hensyn til det?

Jo, det er sant. Det er året 2017, og snart blir det 2018.

"Folk har forskjellig forhold til undre".

Men hva har det med saken å gjøre?

Var tyngdeloven og andre naturlover ikke på plass for 2000 år siden, akkurat som i dag? Var ikke to pluss to fire også den gang?

Jo, selvfølgelig.

Men når det gjelder angivelige undre setter mange på seg moderne og vitenskapelige briller. Vår erfaring med «naturlover», mener de, viser på en tydelig måte at undre rett og slett er utenkelige og umulige. Den som tenker slik er vanligvis også av den oppfatningen at Gud ikke finnes. Men det er selvfølgelig en filosofisk påstand, ikke vitenskapelig.

Men hvis Gud faktisk finnes, det vil si, hvis det finnes en skaper, en som forårsaket den naturlige virkeligheten vi kaller for universet, og samtidig har laget og ordnet naturlovene som styrer det – og jeg mener det finnes mange gode og fornuftige grunner til å tro akkurat det – så må man jo vedgå at under er i hvert fall mulig.

Det ville i hvert fall ikke være vanskelig for en Gud som har skapt alt å ordne sin egen fødsel!

En Gud som skapte hele universet med alle dets forskjellige naturlover kan jo lett forårsake det som ikke ville skje under vanlige og naturlige forhold. Akkurat som en forfatter kan styre det som skjer i sin fortelling og kan til og med forårsake det som vanligvis ikke ville skje i en vanlig og naturlig fortelling, om man kan si det sånn.

Og det er jo akkurat det et under er!

Noe som skjer innenfor den fortellingen som livet er, men som vanligvis ikke ville eller kunne skje om det bare var den vanlige naturlige utvikling som styrte.

Om eller hvorfor Gud har gjort det er et annet spørsmål. Men om Gud altså finnes, er universet «åpent» for Guds påvirkning og inngrep, ikke sant? Undre er mulig dersom det finnes en Gud som skapte verden.

Det er en fornuftig tankemåte som gir mening.

Det betyr ikke at de som tror på undre overser det regelverket som universet gjenspeiler og er styrt av. Og selv om man ikke har opplevd et under betyr ikke det at undre er utenkelige.

Men mange protesterer!

Er troen på under ikke bare rester fra en gammel tid da folk ikke kjente til universets naturlover. Det mener mange i dag. Og den tiden har nå gått, fortsetter de, sammen med troen på undre! I hvert fall når det gjelder tenkende og opplyste mennesker som ser på livet fra fornuftens og vitenskapens standpunkt.

Med andre ord: Eneste måten man kan tro på eller forsone seg med et under er å være ukjent med eller uoppmerksom på universets naturlover. Og det var bare mulig i gamle dager!

Men som mange har pekt på, viser en kort ettertanke at slikt prat er bare tull og kronologisk snobberi.

Og det viser fortellingen om Jesu fødsel på en strålende måte.

Hva tenkte Josef da han oppdaget at Maria, sin forlovede, var gravid?

Jo, han bestemte for seg å skille lag med henne!

Men hvorfor egentlig?

Jo, fordi Josef visste fullstendig godt på hvilken måte en kvinne blir gravid på, og dermed hvordan et barn blir til (selv om han ikke kjente til de fysiologiske detaljene vi i dag kjenner og forstår). Men han visste like godt som dagens leger at ifølge det vanlige, naturlige hendelsesforløp blir ikke en kvinne gravid uten å få «hjelp» fra en mann.

En slik fødsel ville være helt utenkelig om naturens vanlige utvikling fikk styre, eller om den utviklingen ikke hadde vært tilsidesatt, eller noe lagt til den «utenfra».

Da Josef erkjente for seg selv at Marias tilstand ikke var forårsaket av utroskap, men av et under, da innrømte han at det underet var noe som var i motsetning til naturens lover – og dermed et vitnesbyrd om over-naturlig makt, eller en virkelighet bakom naturen.

Hva kan ellers være uvanlig, eller oppleves slik, om man ikke har noen anelse om det som er vanlig?

Ingenting, selvfølgelig. Hvis man ikke har opplevd og forstått det som er vanlig, kan man heller ikke oppleve og forstå noe som et unntak fra det. Om man ikke kjenner til reglene i spillet, så blir jo hver trekk likegyldige – eller ugyldige. Troen på andre er derfor ikke avhengig av at man ikke har kunnskap om naturens lover.

Tvert imot.

Troen på under er bare mulig om vi kjenner til naturens lover og har dem i forgrunnen, for å si det sånn. Ellers ville alt og ingenting telles som under.

Så forutsetningene for å tro eller vantro på andre er i dag de samme som for 2000 år siden.

Hvis Josef ikke hadde visst hvordan et barn vanligvis blir unnfanget, kunne han aldri ha opplevd underet bak Jesu unnfangelse. Og hvis han ikke hadde hatt den troen som gjorde det mulig for ham å stole på Guds virkelighet og nærvær, midt i og bakom livet, kunne han ha avvist Jesu overnaturlige opprinnelse like enkelt som mange gjør i dag.

Men på samme måte kan hver og en som tror på Gud i dag innse et under like enkelt som Josef gjorde tidligere!

Et barn ble født! – Hva betyr det?

Med Jesu fødsel viste Gud seg. Jesu fødsel var – og er – Guds måte å nærme seg oss på. Forfatteren ble en del av fortellingen! Gud er ikke en bryter man kan slå av eller på. Han er ikke en fjern makt langt der borte, en som ikke bryr seg om oss og våre liv. Nei, han har opptrådt på livets scene.

Og om man har en passende forståelse av hvem og hva Gud er, så er det nesten utrolig og umulig å tenke på.

Han kom for å finne deg og meg! For å vise oss livet i sin helhet.

For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. (Joh 3.16)

Om Jesu fødsel betyr noe, om den understreker noe, så er det at livet og tilværelsen ikke er uvesentlige. Det er ateismen som understreker det. Nei, den kristne tro

minner tvert imot om at livet ikke er en vandring uten løfter.

Mitt liv og ditt er viktig! Livet har et bestemt formål. Du er sett! Det er sannelig en god beskjed å få, et evangelium rett og slett. Ikke minst fordi verdens gang og nyheter altfor ofte synes å vitne om det motsatte.

Universet er ikke en tømmende beskrivelse på det som finnes. Virkeligheten strekker seg utover det vi kjenner på og opplever her og nå.

Vi er ikke alene i et blindt og ugyldig univers.

Bakom er det en som ser og bryr seg! Det minner julen oss på.

«I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham, uten ham er ikke noe blitt til. Det som ble til i ham, var liv, og livet var menneskenes lys ... Og Ordet ble menneske tok bolig iblant oss.» (Joh 1:1-4, 14))

En Gud som er til stede, her og nå!

«Alt dette skjedde for at det ordet skulle oppfylles som Herren har talt gjennom profeten: Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og de skal gi ham navnet Immanuel – det betyr: Gud med oss.» (Matt 1.22-23)

Gud som med oss! Gud som er her! Virkelig og tilstede.

Julen dreier seg ikke om festlighet, selv om det er en viktig del av måten vi feirer jul på. – Det sier jeg bevisst om mitt eget behov for tradisjoner og festlighet rundt julen!

Men julen omfatter ikke bare det å gi en vakker fortelling en midlertidig plass i sitt hjerte.

Gud er virkelig her!

Det har man ikke alltid i livets forgrunn. Men å innse det, og på alvor å være oppmerksom på det, forandrer alt. Det gir et helt nytt bilde av livet og tilværelsen – hele året rundt.

Julen forteller oss at Gud ikke har noen planer om å være ubeskjeftiget i en verden som er rammet av urettferdighet, ufred og vold.

Derfor kaller han oss til krybben!

Derfor gir han oss anledning til å slippe seg inn, gi seg plass i våre liv, så vi kan omskape verden sammen med ham og synliggjøre hans virkelighet og nærhet og ta imot freden og kjærligheten han gir.

Og det er det menneskeheten og denne verden trenger mest av alt! – Tror jeg!

Den overbevisningen. Den tilliten. Den troen.

Motvekt mot mørket! Motvekt mot angst og frykt! Motvekt mot likegyldighet og svartsyn.

Men først må vi nærme oss krybben.

Først må vi, som gjeterne på marken, se opp, høre og reagere. Åpne oss for en virkelighet som er større en «dette her». En virkelighet som ligger dypere, lenger opp, men som likevel er her og nå, midt iblant oss.

Og det er en utfordring i dagens verden.

Men for alle som har et åpent sinn og hjerte er det helt overkommelig.

Det var det Josef hadde!

Jul er ikke bare tid til å tro, men også til å stole på Gud liksom Josef gjorde når han tok engelen på ordet og tok på seg underet som var Guds ankomst i verden.

"Hva tenkte Josef da Maria var gravid?"

"Forutsetningene for tro eller vantro på andre er i dag de samme som for 2000 år siden".

"Et barn ble født! – hva betyr det?"

Hos Marit og Kjell Orderløkken

Tekst og foto:
Anne Jordbruen

Endelig har hedersparet anledning til å ta i mot meg til en uhyøytidlig prat.

Vi går rett på sak og spør litt om begges opphav og familie.

"E æ frå Østre Gausdal, og har 2 systre", sier Marit. "E æ den æildste".

"Og e æ frå Sør-Fåvang, og oss va 4 syskjen. Det æ berre e og bror min att nå", sier Kjell.

Deretter litt om ungdom, forelskelse og voksne år.

Kjell er lett å få på gli når spørsmålet om Marit og forelskelse. "Jau, e såg ho Marit fyste gongen på musikkstevne i Gausdal i 1952. Og e tru ho såg me au", sier Kjell med sitt lune smil. Marit nikker bekreftende og sier: "Ja, det stemmer det. Men e va så ung, berre 16 år. Nesten for ung te å gå på dans. Og e hukse godt at e likte å danse, da som nå. Så det va ein frå Fåvang som hadde fått med se blikka millom Kjell og me, og da dansa hæin med me mange danse berre for å erte n Kjell."

"Men e brydde me itte någgå om det," ler Kjell. "E kjende kroppen e, og visste kåless n va"

Og så kommer det nok en historie som viser Kjell sin humor. "Oss va på n seterfest n gong. Der va det berre

par bortsett fra ein gut som itte ha nån. Da hadde e og ho Marit på oss jukseringe og spelte nyforlovå. Det gjekk længe før døm skjonte skrøna vår!" Men det vart forlovelse på alvor da nyttårskvelden i 1958. "Og 1.juli 1961 vart det stort bryllup i Gausdal. "Det var heme hos me", sier Marit. "Huset vart rydda te bryllup, og 80 gjeste va innbudt te middag. Så kom de nån flær te kaffe så oss va godt 100 te festen. Onkel spelte te dans som foregjekk på kjøkkenet." "Ja, de va n flott fest", istemmer Kjell. Og døm som skulle overnatte hadde mæ se telt som døm låg ti. Det gjekk fint det om sammårn", forteller Marit. "Folk va itte så kravstore dæin gongen!"

Men etter ungdom og ekteskap kommer en annen fase i livet. Da er det jobb og familieførkelse som står øverst på dagsorden. "E jobba e Oslo, men e 1969 overtok e firmaet te far Magnus," sier Kjell.

"Begynte med Mercedes'n hass, men e 1971 vart det Volvo. Så ettepå vart det berre Volvo-lastebiler for me. Da e selte firmaet e 2005 hadde oss 5 Volvoer. E hadde 5 ansatte medregna ho Marit. Ho førde regnskapet". "E hadde handelskulen så derfor vart e godkjent som regnskapsfører", skyter Marit inn. Og den jobben har nok Marit gjort på en utmerket måte samt alt annet hun har vært med på. Marit har vært med i kultur- og idrettslivet i Ringebru en årrekke. Og fortsatt er hun på seniordansen.

Når vi er inne på idrett kommer vi ikke utenom Kjell sine bragder i hoppbakken i ungdommen. Han har også vært lidenskapelig opptatt av fotball, og kan vise til kretsmester både i hopp og fotball.

Han var med i NM i Holmenkollen i 1956. Og jeg som har vært på toppen av Holmenkollen nesten får skjelven bare ved å se nedover må bemerke motet som skal til for å sette utfor. Da kommer det fra Kjell: "E va itte høg e hatten e hæill da e såg nedover på 150000 som sto og såg på. Da va Fåvangingen liten, ska e si de."

At han var en svært aktiv idrettsmann viser disse tallene:

Fra 1949 til 1960 tar han 34 premier i hopp. Totalt blir det 45 premier på skirenn.

Han har 2 kretsmesterskap i hopp, og 2 kretsmesterslap i fotball for gutter og junior. Allsidig idrettsmann!

Så var han hoppsjef i NM senior fra 1976 til 1988.

Og mannskap i bakken var det bruk for senere også. Han hadde erfaring, og fikk ansvaret for tilløpet i 90-metersbakken under OL i 1994. Det var en

Arne og Inger. Arne ble en habil kombinertløper, kanskje påvirket av sin far. Han kom så langt at han var med på lagkonkurransen i junior-VM for kombinert i Lake Placid. Der ble det gull, og på veggen hos mor og far henger premien, et flott og gedigent gjøkur. Individelt ble det 5.plass.

Det har også blitt 8 barnebarn og 4 oldebarn. Ser at idrettsgleden har gått i arv når jeg oppdager et bilde på kontoret deres. Det viser et jentehåndballag med et tvillingpar som viser seg å være jentene til Magne.

Når jeg bemerker den store sportsinteressen hos Kjell og mange i familien kommer det kontant fra Kjell: "E ha vorre sportsidiot hæle livet. Det hæng att enda,-e må sjå æille fotbæillkampe. Og uti februar æ de OL. Bli svært det!"

Dette er bare et lite utdrag fra livet til to entusiastene, både gjennom idrett og kultur. Vi hadde en svært så hyggelig stund som ble avsluttet med kaffe og Marit sine nykokte smultringer og litt til.

Tusen takk for en riktig så koselig prat!

givende jobb, og sammen med Sigurd Krekke kjørte de utover til Lysgårdsbakken hver dag under OL. Når vi snakker om Sigurd må Kjell og Marit skryte litt. Kjell henter en perm stappfull med avisutklipp satt i plastlommer og med årstall i riktig rekkefølge fra Kjell sin hoppkarriere. Ja, ikke bare Kjell sin karriere, men hele Losna skihistorie fra 1928 til 1969. Dette er en flott gave fra Sigurd som blir satt utrolig pris på.

Så litt tilbake til Marit. Hun var leder i arrangementskomiteen for Veteran-NM på ski i Ringeby i 1982 og nestleder i NM-komiteen i Nordiske grener på Lillehammer i 1993. Under OL i 1994 hadde hun ansvaret for det kulturelle i Ringeby.

Marit fikk kulturprisen i 1992. Hun ble også æresmedlem i Ringeby idrettslag i 1994.

Kjell ble æresmedlem i Ringeby/Fåvang idrettslag i 1995. Da hadde de to idrettslagene blitt slått sammen.

Vi må heller ikke glemme Kjell sin interesse for Korpsmusikk.

Begynte i Losna musikkforening fra 10-årsalderen. "E begynte i notelære hos n Ivar Jordbruen. Og instrumentet mitt vart baryton. Det va instrumentet mitt hært te e ga me e 2014. Da hadde e vore me i korpsmiljøet e 68 år."

"Var ikke du i Garden?" spør jeg. "Jau, det va e, men der spelte e althøinn.. Det va militærtene mi. E fin tid, men det va itte anledning te å drive me hopp-trening så ette militæret vart det itte mær aktiv idrett."

Nå er ikke helsa slik at han er aktiv i musikk lenger heller, men hører gjerne på god korpsmusikk.

Og når det gjelder musikkforeninga sin jobb med barhenting, binding og opphenging av julegata i Ringeby er Kjell med nå også, senest i år.

Så litt om familien til disse to entusiastene for kultur og idrett. De har tre barn, Magne og tvillingene

"Da oss selte firmaet e 2005 hadde oss 5 Volvoer".

"E ha vorre sportsidiot hæle livet".

Den fyrste songen

Tekst av Per Sivle

Den fyrste song eg høyra fekk,
var mor sin song ved voggja;
dei mjuke ord til hjarta gjekk,
dei kunde gråten stogga

Dei sulla meg so underleg,
so stilt og mjukt te sova;
dei synte meg ein fager veg
opp frå vår vesle stova

Den vegen ser eg enno tidt,
når eg fær auga kvila;
der stend ein engel, smiler blidt,
som berre ei kan smila

Og når eg sliten trøyttnar av
i strid mot alt som veilar,
eg høyrer stilt frå mor si grav
den song som all ting heilar.

Det er Marit Orderløkken som har valgt seg sin salme denne gangen. Hadde Kjell fått ønsket sitt oppfylt ville det blitt "Gammel jegermarsj". Men den har bare musikk og ingen tekst, så Marit sitt ønske ble oppfylt.

Gudbrandsdølen som ble misjonær og samfunnsbygger

150 år siden John Engh etablerte den lutherske kirke på Madagaskar

Tekst:
Trygve Raen

Fra v.: Kari S. Smestad,
Roald Smestad,
artikkelforfatteren
Trygve Raen og Helga
Raen utenfor Betafo
kirke som John Engh
fikk bygget.

8. desember 1867 holdt John Engh fra Fåvang den første lutherske gudstjeneste utendørs på Betafo, ikke langt fra byen Antsirabè. Han var utsending fra Det Norske Misjonsselskap, leder for de første norske misjonærene til Madagaskar. Den Gassisk Lutherske kirken FLM (Fianganana Loterano Malagasy) er i dag en av de store lutherske kirker i verden med over 3 mill. medlemmer.

Jubileet ble markert med flere store arrangementer i området siste helgen i oktober, og over 100 gjester fra Norge deltok. Roald og Kari Smestad fra Ringebu var blant de mange som kombinerte en spennende og interessant reise rundt på Madagaskar med deltakelse på jubileumshelgen.

John Engh

Ble født 3. oktober 1833 og hadde sin oppvekst på husmannsplassen Nordrumstuen i Fåvang. Han ble konfirmert i Fåvang kirke i 1849 og reiste så til Kristiania der han gikk i snekkerlære og arbeidet som snekker fram til 1859. Da begynte han på misjonsskole i Stavanger, og kom via Sør-Afrika til Madagaskar i 1866. Etter å ha lært språket og giftet seg med Johanne Mathilde Abel fra Flekkefjord (kusine til matematikeren Niels Henrik Abel), etablerte de seg så på Betafo i desember 1867.

Da John Engh i 1899 reiste til Norge for siste gang, var antallet kristne i Betafo-området ca 12.000. Lokalhistorikeren Einar Hovdhaugen i Ringebu har uttalt at «I likskap med Lars Skrefsrud må John Engh reknast som ein av Gudbrandsdalens største søner».

I 1977 ble det reist et minnesmerke over John Engh ved Fåvang kirke.

Oldebarn til John Engh

Et høydepunkt var samling med konsert i Betafo kirke søndag 29. oktober. Et oldebarn til John Engh hadde laget en flott nattverdalk som en gave til Betafo kirke i anledning jubileet. Stephen J. Engh bor i Camarillo, California, og det er tydelig at de der kjenner godt til den innsatsen deres norske ættefar gjorde på Madagaskar på slutten av 1800-tallet. Gaven ble formidlet og overrakt av Arild Bakke, som er norsk generalkonsul og også Det Norske Misjonsselskaps kontaktperson på Madagaskar. Pastor Josefa Randriamihaja i Betafo mottok gaven sammen med hele menighetsrådet.

Erik Solheim deltok

Den offisielle jubileumsfesten ble holdt på det tverrkulturelle senteret Lovasoa i Antsirabè som tidligere

Fra v.: Pastor Josefa Randriamihaja og generalkonsul Arild Bakke. Foto: Roald Smestad.

var norsk skole for misjonærbarn. Hovedgjest var Erik Solheim, tidligere utviklingsminister og miljøvernminister i Norge og nå leder for FN's Miljøprogram og assisterende generalsekretær i FN. Han holdt et inspirerende foredrag med tema: «Creation not for sale». Miljøspørsmål er svært aktuelle på Madagaskar. Dyre- og plantelivet er helt spesielt og må tas vare på. Avskoging og jorderosjon er en stor utfordring, og i tillegg er Madagaskar regnet som verdens 4. fattigste land.

I tillegg til Solheim, deltok den gassiske kirkepresidenten, generalsekretær for Det Norske Misjonsselskap Jeffrey Huseby, norsk ambassadør for Madagaskar Trine Skymoene og representant for den Gassiske Nasjonalforsamlingen.

Nært forhold mellom Norge og Madagaskar.

I løpet av disse 150 årene har mange nordmenn arbeidet på Madagaskar. Misjonærene har bygget kristne menigheter, drevet skolearbeid, sykehus, døve- og blindarbeid, arbeid blant spedalske og jordbrukskoler.

I tillegg har flere av misjonærene gjort en stor innsats som språkforskere, folkeminnegranskere, historikere og naturvitenskapsmenn.

Norge og nordmenn har en stor stjerne på Madagaskar. Flere av misjonærene er også blitt hedret med ordener og utmerkelser.

Den Gassisk Lutherske kirken er i dag en av de store lutherske kirker i verden med over 3 mill. medlemmer.

Julehelsing til kyrkjetenaren i Venabygd

Som nære nabo til kyrkja tek eg jamnan ei runde rundt kyrkja ein fin sommardag.

Det er så tyleg å sjå kor velstelt og pent det er rundt kyrkja og kyrkjegarden til kvar tid. Eg vonar det er mange som sender ein tanke til Odd Arne for det arbeidet han legg ned til glede for andre.

De beste ønsker for jula og det nye år.

Ove Løkken

50-års konfirmantene i Ringebu, 08.10.17

1. rekke: Knut Johansen, Torill Wenche Mathisen, Jorunn Nygård, Marit Moen, Inger (Midtmoen) Rudrud, Liv Eva (Haugen) Hagen, Torveig Dahl, Marit Ragna (Lien) Ødegård
 2. rekke: Kristen Gunstad, Anton Bakken, Bjørn Tore Løkkum, Ivar Kleiven, Ole Guttu, Arne Kristian Vestad, Jonny Olav Kvislen, Kjell Treet, Stein Arve Hagen, Peder Odden. Foto: Aino-Anette Søreng.

60-års konfirmantene i Ringebu, 08.10.17

Fra venstre: Svein Bruket, Reidar Otto Løkken, Ingrid Solveig Borgedal, Ole Berge, Randi Brynhild (Syverud) Garverhaugen, Hans Per Korssletten, Gabrielle Margrethe (Køste) Haugsjordet, Even Onshus, Molly Astrid Haug, Einar Høystad, Ivar Frydenlund. Foto: Aino-Anette Søreng.

50-års konfirmantene i i Fåvang 15.10.17

Ruth (Fandrem) Berg, Margrethe Smidesang, Karin Lien, Olga Synnøve (Vean) Mhyrsveen, Erling Nysted, Ada Kristin (Madsveen) Nordjordet, Kjellunn (Kristiansen) Ringvold, Jorunn Gerd Årnes, Solveig (Fossmo) Garmo, Anne Helga (Bjerkeseeth) Øian, Aud Margrethe (Lykken) Lisjordet. Foto: Aino-Anette Søreng.

60-års konfirmantene i i Fåvang 15.10.17

1.rekke: Svanhild (Solbakken) Kroken, Eva (Solbakken) Bull, Anne Berit (Lund) Ulsakerhaugen, Astrid (Solbakken) Thomasbråthen, Eva (Brendhaugen) Haugen, Marie (Kampen) Johansen, Kari (Bergum) Nordberg, Else (Storsveen) Nordlien.

2.rekke: Atle Aarnes, Rolf Bråstad, Bjørg Tofte, Rolf Nordberg, Knut Kroken, Laurits Dalbak, Arnfinn Amundsen, Sigurd Krekke, Kjell Nyfløtt. Foto: Aino-Anette Søreng.

Julens gudstjenester:

Juleaften:

Kl. 1200 Venabygd kirke
Kl. 1400 Fåvang kirke
Kl. 1600 Ringebu stavkirke

1. juledag:

Kl. 1100 Ringebu stavkirke
Kl. 1400 Fåvang kirke

2. juledag:

Kl. 1100 Venabygd Fjellkapell

Nyttårsaften:

Kl. 1100 Fåvang kirke

1. nyttårsdag:

Kl. 1700 Ringebu Ungdomssenter

Julekonsert med FRi Gospel

Gjestesolist
Randi Marie Steig

I år holder **FRi Gospel** julekonsert tett innpå jul: **Nemlig 21.des kl.19.00 i Ringebu stavkirke!** Også i år har de med seg et stjernelag av musikere: Vegard Moshagen, Øystein Rudi, Thomas Gallatin og Ragnar Løsnesløkken. FRi Gospel er veldig glad for at tidligere kormedlem **Randi Marie Steig** stiller opp som gjestesolist i år!

FRi Gospel ønsker å formidle julens budskap gjennom musikk og ord. **"Tante" Esther Løsnesløkken Myhre** (86 år) skal være med og lese bibeltekster innimellom. Musikken er en blanding av tradisjonell og utradisjonell norsk/svensk/amerikansk julemusikk. Det blir vakre og rolige sanger, men også livlig gospelmusikk. Og vi håper at kirka kan fylles av mye folk og at konserten kan skape julefred og julestemning frem mot feiringen av Jesu fødsel.

Velkommen til konsert!

Esther Løsnesløkken Myhre leser bibeltekster

Billetter: Forhåndssalg på Baker Hansen, Fåvang og G-sport, Ringebu fra mandag 27.nov. Voksne: Kr. 280, barn under 12 år gratis.

Fargelegg!

Jesus ble født i en stall i Betlehem.

Finn 8 navn fra julefortellingen!

Åtte personer og steder fra julefortellingen er gjemt i rutenettet under. Navnene står bortover og nedover.

S	N	E	K	G	O	P	E
J	E	J	S	A	P	R	I
O	M	O	L	B	H	U	V
N	A	S	A	R	E	T	I
S	R	E	U	I	R	E	N
O	I	F	G	E	O	S	K
K	A	F	U	L	D	N	E
J	U	L	S	I	E	U	L
O	L	E	T	Y	S	T	C
J	E	S	U	S	C	E	O
A	B	I	S	A	L	R	M
B	E	T	L	E	H	E	M

En mann

søkte jobb på sirkus.

– Hva er det du kan, da?
spurte sirkusdirektøren.

– Jeg kan etterligne fugler?

– Det kan jo alle, vi har
ikke bruk for deg!

– Nei vel! sa mannen
og fløy sin vei.

Vitser

Du vet du er blitt
voksen når du har
sluttet å vokse i begge
ender, og bare vokser
på midten.

Vi anbefaler barnebladet BARNAS!

Denne siden
er hentet
fra bladet.

Bestill
abonnement

på sondagsskolen.no
eller **22 08 71 00**

Finn 5 feil

Tegninger: Trevor Keen

Engelen fortalte gjeterne at frelseren var født.

Finner du de fem feilene på bildet til høyre?

VI STØTTER MENIGHETSBLADET

Har din bedrift lyst til å støtte Menighetsbladet og samtidig få profilering på denne siden, har vi fortsatt noe ledig annonseplass. Ta i så fall kontakt med redaksjonen på telefon: 61 28 43 50

<p>FOTOGRAF</p> <p><i>Alle Fjellvæn</i></p> <p>Ring 41472500</p> <p>www.liljen.net</p> 	 <p>Gudbrandsdal Energi</p> <p>www.ge.no • Tlf. 61 29 46 00</p>	 <p>www.jonnhalt.no • Tlf. 61 28 03 41</p>	
 <p>Lauritz Dalbakk</p> <p>2634 Fåvang Tlf. 61 28 24 10 / mob 976 82 410</p>	 <p>Establ. 1918</p> <p>Tlf. 488 66 066 - post@ringebubilruter.no</p>	<p>jarle's blomster</p> <p>2630 Ringebu • Tlf. 61 28 05 15 E-post: jarles.blomster@interflora.no</p>	<p>GAUSDAL LANDHANDLERI</p> <p>www.gaus.no Telefon: 61 22 00 00</p>
 <p>Ringebu Frisørsalong Dame - Herre</p> <p>CAMILLA & KARI</p> <p>Tlf. 61 28 01 27</p>	<p>HYTTEDRØMMEN</p> <p>Vi vet ikke hva du drømmer om, men bli inspirert på www.blane.no</p> <p>Blåne hytter</p> <p>post@blanehytter.no, tlf. 612 84 300</p>	 <p>Rob Optikk</p> <p>2630 Ringebu, Tel: 61 28 08 70 e-post: postmaster@roboptikk.no</p>	<p>Anne Kari's Gaver og Klær</p> <p>Tromsnesveien 27, 2634 Fåvang Tlf. 97 64 67 98</p>
 <p>TUNET KRO</p> <p>Tlf. 61 28 11 12 - www.tunetkro.no</p>	 <p>Hallum Tak og Blikk AS</p> <p>Blikkenslager - Fåvang - 46 66 01 39</p>	<p>SpareBank GUDBRANDSDAL</p> <p>Tlf. 61 21 80 00 www.gudbrandsdal.sparebank1.no</p>	 <p>BORGEDAL BYGG AS</p> <p>totalleverandør av byggtjenester</p> <p>post@borgedalbygg.no 2634 Fåvang - Tlf.: 61 28 46 50</p>
<p><i>Annis</i></p> <p>PØLSEMAKERI RINGEBU</p> <p>www.polsmakeri.no</p>	<p>GIAX</p> <p>GUDBRANDSDAL INDUSTRIER AS</p> <p>www.giax.no • Tlf. 61 28 42 00</p>	 <p>AREAL+</p> <p>Planleggere og rådgivende ingeniører 2634 Fåvang - Tlf. 61 24 57 70 www.arealpluss.no</p>	<p>VENABU FJELLHOTELL</p> <p>www.venabu.no • Tlf. 61 29 32 00</p>
 <p>HIBAHUS BYGGER'N FÅVANG Telefon 61 28 13 33 SØR-FRON Telefon 61 29 68 00</p>	 <p>FÅVANG SAG</p> <p>2634 Fåvang - Tlf. 61 28 44 00</p>	<p>Ringebu libris</p> <p>2630 Ringebu Tlf. 61 28 01 99 - ringebu@libris.no www.libris.no/ringebu</p>	<p>KIWI mini pris</p> <p>KIWI Ringebu • 61 28 05 19</p>
 <p>VIKEN GARTNERI</p> <p>2634 Fåvang - tlf. 61 28 46 02 www.vikengartneri.com</p>	 <p>GEI</p> <p>GUDBRANDSDAL EL-INSTALLASJON AS VINSTRÅ 61 29 28 20 - RINGEBU 61 28 13 00 www.gei.no • www.elfag.no</p>	<p>Fåvangkroa</p> <p>Spisested siden 1906 Catering - Selskapslokaler - Spiseri God mat for gode anledninger www.favangkroa.no</p>	 <p>Dale-Gudbrands Trykkeri a.s</p> <p>2635 Tretten, tlf. 61 27 73 50 www.dg-trykk.no</p>
 <p><i>Borgen Handverk</i></p> <p>Øvre Borgen - 2634 Fåvang Tlf: 41 63 78 57 - E-post: rabor-h@online.no Husflidshåndverker www.husflid.no</p>	<p>happy homes</p> <p>RINGEBU FARGEHANDEL</p> <p>Ole Steigs Gate 9, 2630 Ringebu - Tlf: 40059626 / 48100066</p>	<p>Marits fotterapi</p> <p>2630 Ringebu • Tlf. 480 02 652</p>	<p>HORTEN ELEKTRISKE AS</p> <p>Autorisert tele- og elektroentreprenør</p> <p>www.hortenelektriske.no Gudbrandsdalsvegen 2090 2630 Ringebu - tlf. 61 28 16 40</p>
<p>Ringebu Begravelsesbyrå og Blomsterbinderi</p> <p>Tlf. 61 28 27 57</p>	<p>Her er det plass til profilering for ditt firma! Vær med og støtt Menighetsbladet!</p>	<p>Blomsterverkstedet</p> <p>Laila Bakken Tlf. 90 85 61 97 Epost: blomster908@gmail.com</p>	

DET SKJER

Juletreffest!

Ringebu sokneråd arrangerer juletreffest på Ringebu Ungdomssenter onsdag 10. januar kl. 19.00. Det blir gang rundt juletreet, underholdning og loddsalg.

Servering av kaffe og kaker. Gratis inngang, alle er hjertelig velkommen.

Dersom du trenger skyss, kan du kontakte kirkekontoret, tlf. 612 84350 innen 9. januar.

Ringebu sokneråd.

Julekonsert

Tradisjonell julekonsert med Fåvang Musikkforening i Fåvang kirke, mandag 18.12 kl. 19.00
Inngang kr 100,- /barn under 12 år går gratis.

God jul og godt nytt år!

Fåvang menighetsråd, Ringebu sokneråd og Venabygd sokneråd vil ønske alle en riktig god jul og et fredfullt godt nyttår, og takker for året som har gått!

Menighetenes årsmøter 2018

Menighetenes årsmøter våren 2018 gjennomføres slik:

Ringebu menighet

Søndag 25. februar etter gudstjenesten kl. 1900 i Ringebu Ungdomssenter.

Fåvang menighet

Søndag 4. mars etter gudstjenesten kl. 1100 i Fåvang kirke

Venabygd menighet

Søndag 18. mars i soknestua etter gudstjenesten kl. 1100 i Venabygd kirke

På årsmøtene behandles vanlige årsmøtesaker som regnskap og årsmelding, samt andre aktuelle saker. Det serveres kirkekafe i forbindelse med årsmøtene.

HEIM OG KYRKJE

DØPTE

Ringebu:

26.11.17 Petter Smidesang Weldingh

VIELSER

Venabygd:

14.10.17 Jorun Smemo og Rune Båtnes Hanem
(Viet i Venabygd Fjellkapell)
14.10.17 Gunvor Steine og Odd Tufte
(Viet i Venabygd Fjellkapell)

GRAVFERDER

Ringebu:

02.10.17	Magnhild Almås	f. 1921
03.10.17	Pål Johnsen	f. 1942
10.10.17	Vigdis Solbakken	f. 1945
12.10.17	Gunvor Thjøstolvsen Nygaard	f. 1925
03.11.17	Odd Henry Skovdahl	f. 1938

Fåvang:

22.09.17	Arne Amrud	f. 1947
04.10.17	Åshild Bente Sørensen	f. 1966
06.10.17	Petra Torsæter	f. 1927
27.10.17	Marie Lien	f. 1927
31.10.17	Reidun Ingeborg Skansgård	f. 1940
01.11.17	Jenny Fossmo	f. 1926
15.11.17	Helge Oddbjørn Stuen	f. 1931

Venabygd:

29.09.17	Kari Schonhowd Haugen	f. 1931
----------	-----------------------	---------

Julehilsen og takk!

Sanitetsforeningene i Fåvang vil takke alle som har støttet arbeidet vårt i 2017.

Vi ønsker alle ei riktig god jul og et godt nyttår!

Ny kapellan

Gustav Søberg er ansatt i stilling som kapellan i 50% stilling i Ringebu og prostiprest i 50% stilling i Sør-Gudbrandsdal prosti.

Søberg kommer fra Oslo og er 35 år gammel. Han starter i jobben 1. januar 2018, og vil holde sin første gudstjeneste i Venabygd kirke den 7. januar. Ordinasjon og innsettelse vil skje søndag 11. mars 2018 i Ringebu stavkyrkje.

Det vil komme nærmere presentasjon av den nye kapellanen i neste nummer av Menighetsbladet.

Klokkene kaller til messe

DESEMBER 2017

10.12 2. søndag i advent

1100 Venabygd kirke, Juve Biørn. Utdeling av 4-års bok

17.12 3. søndag i advent

1100 Linåkertunet, Johannesson.
1700 Ringebu Eldresenter, Johannesson

24.12 4. søndag i advent/Julaften

1200 Venabygd kirke, Johannesson
1400 Fåvang kirke, Johannesson
1600 Ringebu stavkirke, Johannesson

25.12 1. juledag

1100 Ringebu stavkirke, Johannesson
1400 Fåvang kirke, Johannesson

26.01 2. juledag

1100 Venabygd Fjellkapell, Nielsen

31.12 Nyttårsaften

1100 Fåvang kirke, Juve Biørn

JANUAR 2018

01.01 1. nyttårsdag

1700 Ringebu Ungdomssenter, Johannesson

07.01 Kristi åpenbaringsdag

1100 Venabygd kirke, Søberg

14.01 1. s. etter Kristi åpenbaringsdag

1100 Ringebu stavkirke, Johannesson
21.01 Vingårdssøndag
1100 Fåvang kirke, Johannesson
28.01 Såmannssøndag
1100 Ringebu Ungdomssenter, Søberg

FEBRUAR

04.02 Kristi forklarelsedag

1100 Ringebu stavkirke, Johannesson

11.02 Fastelavns søndag

1100 Venabygd kirke, Johannesson
1900 Ringebu Ungdomssenter, Johannesson

18.02 1. søndag i faste

1100 Venabygd fjellkapell, Johannesson
1900 Fåvang kirke, Søberg

25.02 2. søndag i faste

1900 Ringebu Ungdomssenter, Søberg.
Menighetens årsmøte

MARS

04.03 3. søndag i faste

1100 Fåvang kirke, Søberg. Menighetens årsmøte, utdeling av bøker til 6-åringer

11.03 4. søndag i faste

1100 Ringebu stavkirke, Johannesson. Utdeling av bøker til 6-åringer

18.03 5. søndag i faste

1100 Venabygd kirke, Søberg. Menighetens årsmøte, utdeling av bøker til 6-åringer

25.03 Palmesøndag

1100 Ringebu stavkirke, Johannesson
1700 Linåkertunet, Johannesson

29.03 Skjærtorsdag

1100 Ringebu stavkirke, Søberg
1700 Venabygd fjellkapell, Søberg

30.03 Langfredag

1100 Venabygd kirke, Johannesson
1900 Fåvang kirke, Johannesson

Med forbehold om feil og endringer.
Se annonsering i GD.

DEN NORSKE KIRKE Ringebu prestegjeld

Gateadresse Ringebu ungdomssenter
Postadresse Postboks 150, 2631 Ringebu
E-post postmaster@stavechurch.no
Internett www.stavechurch.no

Kirkekontoret

Mandag – fredag kl. 9 – 12 61 28 43 50
Kirkeverge Lars Smestadmoen 61 28 43 50
E-post: kirkeverge@stavechurch.no 907 38 508
Kontorsekretær Unni L. Tagestad 61 28 43 50
E-post: sekreter@stavechurch.no

Prestene

Sokneprest: Gunnar Johannesson 61 28 43 58
E-post: sokneprest.ringebu@stavechurch.no

Privattelefoner

Sokneprest Gunnar Johannesson 911 13 438
Kirkeverge Lars Smestadmoen 907 38 508
Organist Lena Gallatin Løsnesløkken 902 30 755
Men.ped. Ann-Kristin Fauske Mathisen 941 96 018

Kirkene – kirketjenere

Ringebu stavkirke
Jan Helge Jonhaugen 902 50 496
Fåvang kirke
Niils Magne Mathisen 902 89 136
Venabygd kirke
Odd Arne Furusæter 975 07 976

Fellestrådet

Bjørn D. Karlstad, leder 995 15 015

Soknerådene

Ringebu: Øyvind Myhrsveen, leder 415 10 320
Fåvang: Stein Arve Solås, leder 911 82 460
Venabygd: Anne M. Jordbruen, leder 906 31 091

Redaksjonen for Menighetsbladet

Anne Jordbruen, Venabygd 906 31 091
annejord@hotmail.com
Olaug Widme, olaugwidme@gmail.com 480 68 441
Liv Jorunn Braastad, lorbraa@online.no 950 93 733
Postadresse: Postboks 150, 2631 Ringebu
Bankkonto for bladpenger: 2095 19 54471

Grafisk produksjon:

Dale-Gudbrands Trykkeri a.s, 2635 Tretten
Tlf. 61 27 73 50 - www.dg-trykk.no

Juleandevtsdikt

Sola er låg denne tida. Fuglekvitringa spakner.
Skaperen fyller nettene med stjerneskin.
Menneskene tenner adventslysa. Så kommer jula.
Livet er tylegt! Huset er nyvaska. Maten er klar.
Treet er pynta. Det fyres med ved. Sølvguttene synger.
Det varmer i bringa. Tomtebrygget svaler oss.
Men er du oppe blant stjernene Gud?
Eller er en snev av din ånd her nå? Det, vites sikkert
en gang. Akkurat nå er alt, trygt, vakkert, fredfullt...!

Egil Mjogdalen

Neste nummer av Menighetsbladet kommer ut i midten av mars.
Vi oppfordrer leserne til å bidra med stoff eller tips om aktuelle saker.

Frist for innlevering er 1. mars 2018.

Redaksjonen for Menighetsbladet
vil få takke alle som har bidratt med
stoff til bladet i 2017,
og ønsker bidragsytere og lesere
en riktig god jul og et godt nytt år!